

مقدمه:

بسیاری از نوزادان به ویژه نوزادان نارس، دچار زردی می شوند که اغلب در روزهای دوم و سوم شروع می شود و تا روز دهم برطرف می شود و زردی از بالاترین قسمت بدن یعنی چشم ها و صورت آغاز می شود و اگر شدید باشد زردی به قفسه سینه و پاها می رسد.

علت زردی:

کبد نوزاد به قدر کافی نمی تواند ماده ای به نام بیلی روبین را که زیاد بودن این ماده، سبب زردی می شود را از بدن دفع کند، در نتیجه نوزاد زرد می شود.

عوامل مستعد کننده:

- جنس مذکر
- نارس بودن
- تاخیر در شیردهی
- کم کاری تیروئید در نوزاد
- سابقه زردی در نوزادان قبلی
- عفونت ها مانند عفونت ادراری
- ناسازگاری گروه خونی نوزاد با مادر

تشخیص:

- با استفاده از آزمایش خون، میزان بیلی روبین نوزاد مشخص می شود که میزان این ماده از یک نوزاد تا نوزاد دیگر متفاوت است و به سن و وزن نوزاد بستگی دارد.

- رنگ زرد پوست، که بهتر است رنگ لباس نوزاد سفید باشد که بهتر تشخیص داده شود.
- بررسی زردی با دستگاه چک زردی، از روی پوست

زردی غیر طبیعی:

- اگر زردی در روز اول تولد اتفاق بیفتد.
- اگر زردی بیشتر از پنج تا هفت روز طول بکشد.

زردی ناشی از شیر مادر:

برخی از نوزادان به علت موادی در شیر مادر، دچار زردی می شوند و نوزاد مشکل دیگری ندارد که با قطع شیر مادر به مدت یک تا دو روز، و با مصرف شیر خشک در این مدت و سپس شروع شیر مادر زردی، برطرف می شود. کم بودن شیر مادر، سبب زردی می شود و درمان آن، شیردهی حداقل ده بار در روز و تغذیه شبانه نوزاد می باشد زیرا که سبب می شود دفعات اجابت مزاج بیشتر شده که باعث دفع بیلی روبین از طریق روده ها می شود. از دادن آب قند به نوزاد خودداری شود زیرا باعث مصرف کم، شیر در نوزاد می شود.

درمان:

- استفاده از نور درمانی
- با توجه به میزان زردی، سن و وزن نوزاد شروع می شود این روش فتوتراپی نام دارد، در این مواقع نوزاد به صورت برهنه می باشد، ولی چشم ها و ناحیه تناسلی باید پوشیده

شود و از مالیدن هر گونه کرم یا پماد بر روی پوست بدن نوزاد باید خودداری شود.

- در صورت زردی بسیار بالا، تعویض خون انجام می شود.
- استفاده از داروها طبق دستور پزشک

عوارض فتوتراپی

- مدفوع شل و سبز رنگ، ولی تعداد دفعات آن زیاد نمی شود.
- قرمزی زود گذر پوست شبیه التهاب کک گزیدگی، که خود به خود برطرف می شود.
- رنگ پوست به قهوه ای و خاکستری تیره تغییر می کند.

عوارض زردی شدید نوزادی

هر نوزادی که زرد می شود، هر چند حال عمومی نوزاد خوب باشد باید توسط پزشک معاینه شود، چرا که زردی شدید در نوزادان سبب عقب ماندگی جسمی و ذهنی شود و نوزاد می تواند علایمی مانند خوب شیر نخوردن، خواب آلودگی را داشته که سپس به سمت تشنج و ناشنوایی پیشرفت کند.

خودمراقبتی در زردی

- نوع تغذیه مادر و مصرف غذاهای گرم مانند خرما تاثیری در کاهش و درمان زردی ندارد.
- نور آفتاب و مهتابی های معمولی در درمان زردی موثر نیست.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

بیمارستان امام علی (ع)

خودمراقبتی در زردی نوزادان

Edu-Pa-54

واحد آموزش سلامت

بیمارستان امام علی علیه السلام سرایان

زمان و مکان مراجعه بعدی:

رژیم غذایی در منزل:

وضعیت حرکتی پس از ترخیص:

داروهای مصرفی در منزل:

عوارض و تداخلات احتمالی داروها:

پیگیری های لازم پس از ترخیص:

آموزش های دیگری که مورد نیاز است:

آدرس و تلفن مراکز ارائه خدمت:

امضاء پرستار:

امضاء پزشک:

- گاهی در مدت زردی نوزاد، براساس نظر پزشک برای ۱۲-۲۴ ساعت از شیر خشک استفاده می شود که در این مدت مادر باید شیرش را دوشیده تا شیرمادر کم نشود.

- در صورت نوردرمانی نوزاد در منزل، برای کنترل زردی بصورت پوستی باید از از زمان چک زردی تا بیرون آمدن از دستگاه، حداقل ۶ ساعت فاصله باشد.

- تا جایی که امکان دارد تغذیه با شیر مادر در نیم تا یک ساعت اول تولد آغاز شود، حتی در شیرخوارانی که به روش سزارین متولد می شوند تغذیه با شیر مادر را می توان در ساعت اول تولد شروع نمود.

- تغذیه نوزاد با شیر مادر بیش از ۶ بار در روز باشد و مادران به شیردهی نوزاد در شب توجه کنند.

- در هنگام شیردهی به نوزاد، پستان درست در دهان نوزاد باشد و شیردهی بطور صحیح انجام شود.

منبع:

پرستاری مادران و نوزادان، لیفر ۲۰۱۲، ترجمه زیبا تقی زاده